

GENEL KURUL KARAR

YUSUF GÜRKAN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2014/11067
Karar Tarihi : 18/10/2017

Başkan : Zühtü ARSLAN
Başkanvekili : Burhan ÜSTÜN
Başkanvekili : Engin YILDIRIM
Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR
Serruh KALELİ
Osman Alifeyyaz PAKSÜT
Recep KÖMÜRCÜ
Nuri NECİPOĞLU
Hicabi DURSUN
Celal Mümtaz AKINCI
Muammer TOPAL
M. Emin KUZ
Hasan Tahsin GÖKCAN
Kadir ÖZKAYA
Rıdvan GÜLEÇ
Recai AKYEL
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Raportörler : Mehmet Sadık YAMLI
Gülbin AYNUR
Başvurucu : Yusuf GÜRKAN
Vekili : Av. Güray GÜNEŞ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, askerliğe elverişli olunmadığı hâlde askerlik hizmeti yaptırılmasından dolayı uğranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın süre aşımı gerekçesiyle reddedilmesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 8/7/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü bildirmiştir.

6. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı süresinde beyanda bulunmuştur.

7. Birinci Bölümün 6/7/2017 tarihinde yaptığı toplantıda, verilecek kararın Bölümlerin önceden vermiş olduğu kararlarla çelişebileceği anlaşıldığından başvurunun Genel Kurul tarafından karara bağlanması gerekli görülmüş ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 28. maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca Genel Kurula sevkine karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucunun son yoklaması 24/3/2005 tarihinde yapılmış ve muayene sonucunda askerliğe elverişli olduğuna karar verilmiştir.

10. 23/5/2005 tarihinde askere sevk edilen başvurucu, zorunlu askerlik hizmetini tamamlayarak 24/8/2006 tarihinde terhis edilmiştir.

11. Terhisten sonra uzman erbaş adaylığına müracaat eden başvurucu 2009 yılında sözleşme imzalayarak piyade uzman erbaş olarak Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) emrinde göreve başlamıştır. Görevi esnasında yapılan sağlık kontrolü üzerine hakkında düzenlenen 28/9/2012 tarihli Sağlık Kurulu raporunda 37/B/5 Ailesel Akdeniz Ateşi tanısı nedeniyle "*Askerliğe elverişli değildir. TSK'da görev yapamaz.*" tespiti yapılmıştır. Bu raporun 9/11/2012 tarihinde Millî Savunma Bakanlığınca (MSB) onaylanıp kesinleşmesinin ardından başvurunun sözleşmesi sağlık nedeniyle 27/11/2012 tarihinde feshedilmiştir.

12. Başvurucu, söz konusu hastalık nedeniyle doğuştan askerliğe elverişli olmadığı hâlde idarece yeterli muayene yapılmadığı için bu durumun tespit edilememesi sonucu kendisine askerlik yaptırıldığını belirterek bu sebeple uğradığı zararların tazmini istemiyle 25/12/2012 tarihinde idareye başvurmuş; başvurunun zimnen reddi üzerine 25/2/2013 tarihinde Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde (AYİM) dava açmıştır.

13. AYİM İkinci Dairesi (Mahkeme), oyçokluğuyla verdiği kararlar davayı süre aşımı nedeniyle reddetmiştir. 31/10/2013 tarihli kararın gerekçesinde özetle şu hususlara yer verilmiştir: Öncelikle davanın idari işlemden (askerliğe elverişli olmadığı hâlde askere alma işlemi) doğan bir tam yargı davası niteliğinde olduğu tespit edilmiş, başvurunun en geç terhis tarihinde bu işlemi öğrendiği kabul edilmiştir. Dolayısıyla 4/7/1972 tarihli ve 1602 sayılı mülga Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu'nun 42. maddesi uyarınca davanın en geç terhis tarihinden (24/8/2006) itibaren altmış gün içinde doğrudan veya aynı Kanun'un 35. maddesi uyarınca davalı idareye ihtiyari müracaatta bulunularak ve bu müracaat üzerine idarenin cevabının niteliğine göre yine aynı maddede öngörülen usul uyarınca hesaplanacak süre içinde dava açılması gerektiği belirtilmiştir. Başvurucunun ise bu süreler geçirildikten çok sonra 25/12/2012 tarihinde idareye yaptığı başvurunun zimnen reddi üzerine 25/2/2013 tarihinde açtığı davanın süresinde olmadığı ifade edilmiştir.

14. Karşıoy gerekçesinde ise başvurunun terhis edildiği tarihte söz konusu rahatsızlıktan ve dolayısıyla zararının varlığından haberdar olduğundan söz edilemeyeceği, bu sebeple dava açma süresinin başlangıcında terhis tarihinin esas alınmaması gerektiği vurgulanmıştır. Başvurucunun, askerliğe elverişli olmadığı tespit edildiği sağlık raporunun kesinleşmesiyle birlikte zararı öğrendiğinin kabul edilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Buna göre başvurunun raporun kesinleştiği tarihten itibaren dava açma süresi içinde idareye yaptığı başvurunun zımnen reddi üzerine açtığı davanın süresinde olduğu belirtilmiştir.

15. Başvurucunun karar düzeltme istemi aynı Mahkemenin 14/5/2014 tarihli kararıyla reddedilmiştir.

16. Nihai karar başvurucuya 8/6/2014 tarihinde tebliğ edilmiştir.

17. Başvurucu 8/7/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. İlgili Sözleşme

18. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

"Herkes davasının, medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili uyuşmazlıklar ... konusunda karar verecek olan,... bir mahkeme tarafından ... görülmesini isteme hakkına sahiptir..."

B. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihadı

19. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) göre Sözleşme'nin 6. maddesinin medeni hukuk alanına giren konularda uygulanabilirliği ilk olarak bir uyuşmazlığın varlığına bağlıdır. İkinci olarak uyuşmazlık en azından savunulabilir bir şekilde iç hukukta tanınmış olduğu söylenebilecek hak ve yükümlülükler ile ilgili olmalıdır. Son olarak ise bu hak ve yükümlülükler -her ne kadar bizzat 6. madde bu hak ve yükümlülüklerle Sözleşmeciler devletlerin hukuk sistemi içinde belirli bir anlam atfetmese de- Sözleşme anlamında "medeni" nitelikte olmalıdır (*James ve diğerleri/Birleşik Krallık*, B. No: 8793/79, 21/2/1986, § 81).

20. AİHM, "medeni hak" kavramının özel bir kişi olmaktan ziyade vatandaş olmanın bir gereği olarak bireyde var olan ve özü itibarıyla kamu hukukuna ilişkin bulunan hak ve yükümlülükleri içermediğini ifade etmektedir. Bu bağlamda AİHM, Sözleşme'nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasının askerlik hizmeti ve bu hizmet alternatif kamu hizmetlerine ilişkin yargısal süreçlere uygulanmayacağını kabul etmektedir (*Nicolussi/Avusturya* (k.k.), B. No: 11734/85, 8/5/1987).

21. AİHM, uyuşmazlığın medeni hak ve yükümlülüklerle ilişkin olup olmadığını tespit ederken davanın konusundan ziyade davada tartışılacak meseleye odaklanmaktadır. AİHM'in *Panjeheighalehei/Danimarka* ((k.k.), B. No: 11230/07, 13/10/2009) kararına konu olayda İran vatandaşı olan başvurunun annesi 1997 yılında yasal yollardan başvuru ve diğer çocuğu (kızı) ile birlikte Danimarka'ya gelmiş ve Danimarka'da iken hem kendisi hem de o tarihte reşit bulunmayan çocukları için siyasi sığınma talebinde bulunmuştur. Başvurucunun annesi monarşi yanlısı İran Javid örgütünün aktif üyesi olması ve örgüt tarafından düzenlenen gösterilere katılımı nedeniyle İran Hükümeti tarafından gözaltına alındığını ve işkence gördüğünü ileri

sürmüş, geri gitmesi hâlinde işkence görme riskinin bulunduğunu belirtmiştir. Ancak başvurunun annesinin sığınma talebi, anlatımlarının itibar edilebilir bulunmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir. 1999 yılında reşit olan başvuru dosyasını yeniden açılması için Danimarka makamlarına dilekçe vermiş ve İran Hükümeti tarafından arandığına dair haber aldığı belirtilerek geri gönderilmesi hâlinde işkence göreceğini yinelemiştir. Fakat başvurunun talebi, yeni bilgi ve belge eklenmediği gerekçesiyle reddedilmiş ve başvuru bu tarihte sınır dışı edilmiştir. Başvurunun avukatı 1999 ve 2002 yıllarında olmak üzere iki kere daha başvuru adına sığınma talebinde bulunmuştur. Başvuru 2003 yılında tekrar Danimarka'ya giriş yapmış ve yeniden sığınma talep etmiştir. Başvuru, ülkesinde iken iki yıl boyunca gözaltında işkence gördüğünü ileri sürmüştür. İşkence Mağdurları Rehabilitasyon ve Araştırma Merkezi tarafından verilen sağlık raporunda başvurunun vücudundaki izlerin anlattığı hikâye ile uyumlu olduğu tespit edilmiştir. Bu rapor üzerine 2004 yılında başvurunun sığınma talebi kabul edilmiştir. Başvuru 1999 tarihli karar nedeniyle ülkesine geri gönderilmesi üzerine gördüğü işkence ve çektiği acılar sebebiyle tazminat ödenmesi talebiyle Mülteci Kurumuna karşı dava açmıştır. Yargılama sonucunda başvurunun tazminat talebi Mülteci Kurumunun sınır dışı işlemleri nedeniyle bir sorumluluğunun söz konusu olamayacağı gerekçesiyle reddedilmiştir.

22. Başvuru, AİHM'e bireysel başvuruda bulunurken diğer iddialarının yanında tazminat talebinin reddi nedeniyle Sözleşme'nin 6. maddesinde güvenceye bağlanan mahkemeye erişim hakkının da ihlal edildiğini öne sürmüştür. AİHM, yabancıların "ülkeye girişi, ülkede kalışı ve ülkeden sınır dışı edilmeleri"ne ilişkin işlemlerin medeni hak ve yükümlülük karakterinin bulunmadığına dair içtihadını yinelemiştir. AİHM, başvurunun görülen davanın yabancıların "ülkeye girişi, ülkede kalışı ve ülkeden sınır dışı edilmeleri"ne ilişkin işlemlerle ilgisinin bulunmadığı yolundaki iddiasını da yerinde bulmamıştır. AİHM, başvurunun açtığı tazminat davası haksız fiil sebebiyle açılan bir dava gibi kurgulanmış olsa da bu davadaki temel iddianın Mülteci Kurumunun 1999 tarihli kararının hukuka aykırılığı olduğunun altını çizmiştir. AİHM, başvurunun tazminat talebinin -özünde ve öncelikle- Mülteci Kurumunun 1999 yılındaki kararının esasının sorgulanmasını gerektirdiğini vurgulamıştır. AİHM, başvurunun açtığı tazminat davasında incelenmesi gereken meselelerin Mülteci Kurumunun söz konusu kararıyla yakından bağlantılı olduğu ve "yabancıların ülkeye girişi, ülkede kalışı ve ülkeden sınır dışı edilmelerine ilişkin karar"dan ayrıştırılmasının mümkün bulunmadığı kanaatini açıklamıştır. Sonuç olarak AİHM, başvurunun açtığı tazminat davasının Sözleşme'nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasının kapsamına girmediğinden kabul edilemezlik kararı vermiştir.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

23. Mahkemenin 18/10/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

24. Başvuru; askerliğe elverişli olmadığı hâlde idare tarafından yeterli muayene yapılmadığı için bu durumun tespit edilememesi sonucu kendisine zorunlu askerlik hizmeti yaptırıldığını, bu sebeple uğradığı zararın tazmini istemiyle açtığı davanın süre aşımı nedeniyle reddedilmesinin hakkaniyete aykırı olduğunu belirtmiştir. Mahkemenin aynı nitelikteki uyuşmazlıklarda farklı yönde verdiği kararlar olduğunu da ifade eden başvuru, mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

25. Bakanlık tarafından sunulan görüşte; konuyla ilgili AİHM içtihadına yer verilmiş ve ardından özetle başvurunun uzman erbaş olarak görev yapmakta iken sağlık kontrolü sonucunda doğuştan gelen bir rahatsızlığı olduğunu öğrendiği, bunun üzerine idarenin kusuru sonucunda kendisine askerlik yaptırıldığından bahisle uğradığı zararların tazmini istemiyle açtığı davada Mahkemenin terhis tarihini esas alarak süreyi belirlediğinin anlaşıldığı ifade edilmiştir.

26. Başvurucu, Bakanlık görüşüne verdiği cevapta başvuruya konu Mahkeme kararında yer alan karşıoya atıfla mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği iddiasını tekrarlamıştır.

B. Değerlendirme

27. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesi şöyledir:

"Herkes, Anayasa'da güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir(...)"

28. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrası ve 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 45. maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre Anayasa Mahkemesine yapılan bir bireysel başvurunun esasının incelenebilmesi için kamu gücü tarafından müdahale edildiği iddia edilen hakkın Anayasa'da güvence altına alınmış olmasının yanı sıra Sözleşme ve Türkiye'nin taraf olduğu ek protokollerinin kapsamına da girmesi gerekir. Bir başka ifadeyle Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma alanı dışında kalan bir hak ihlali iddiasını içeren başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi mümkün değildir (Onurhan Solmaz, B. No: 2012/1049, 26/3/2013, § 18).

29. Anayasa'nın "*Hak arama hürriyeti*" kenar başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir."

30. Anayasa'nın "*Vatan hizmeti*" kenar başlıklı 72. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Vatan hizmeti, her Türkün hakkı ve ödevidir. Bu hizmetin Silahlı Kuvvetlerde veya kamu kesiminde ne şekilde yerine getirileceği veya getirilmiş sayılacağı kanunla düzenlenir."

31. Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiş ancak hakkın kapsamı düzenlenmemiştir. 3/10/2001 tarihli ve 4709 sayılı Kanun'un Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasına "adil yargılanma hakkı" ibaresinin eklenmesine ilişkin 14. maddesinin gerekçesine göre "*değişiklikle Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde de güvence altına alınmış olan adil yargılama hakkı metne dahil*" edilmiştir. Dolayısıyla Anayasa'nın 36. maddesinde herkesin adil yargılanma

hakkına sahip olduğu ibaresinin eklenmesinin amacının Sözleşme'de düzenlenen adil yargılanma hakkını anayasal güvence altına almak olduğu anlaşılmaktadır (*Yaşar Çoban* [GK], B. No: 2014/6673, 25/7/2017, § 53). Bu itibarla Anayasa'da güvence altına alınan adil yargılanma hakkının kapsamı ve içeriği belirlenirken Sözleşme'nin "*Adil yargılanma hakkı*" kenar başlıklı 6. maddesinin ve buna ilişkin AIHM içtihadının da gözönünde bulundurulması gerekir (*Onurhan Solmaz*, § 22).

32. Sözleşme, bir kişinin sahip olduğunu ileri sürebileceği tüm hak ve yükümlülükler bakımından adil yargılanma hakkını güvenceye almamaktadır. Sözleşme'nin adil yargılanma hakkını düzenleyen 6. maddesinde adil yargılanmaya ilişkin hak ve ilkelerin "medeni hak ve yükümlülükler ile ilgili uyumsuzluklar"ın ve bir "suç isnadı"nın esasının karara bağlanması esnasında geçerli olduğu belirtilerek hakkın kapsamı bu konularla sınırlandırılmıştır. Hak arama hürriyetinin ihlal edildiği gerekçesiyle bireysel başvuruda bulunabilmek için ya başvurucunun medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili bir uyumsuzluğun tarafı olması ya da başvurucuya yönelik bir suç isnadının esası hakkında karar verilmiş olması gerektiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bahsedilen hâller dışında kalan adil yargılanma hakkının ihlali iddiasına dayanan başvurular Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma alanı kapsamı dışında kalacağından bireysel başvuruya konu olamaz (*Onurhan Solmaz*, § 23).

33. Somut uyumsuzlukta suç isnadına bağlı bir yargılamanın mevcut olmadığı hususunda tereddüt bulunmamaktadır. Bununla birlikte uyumsuzluğun niteliği itibarıyla "medeni hak ve yükümlülükler" kapsamında görülüp görülemeyeceği, bu husustaki değerlendirmeden hareketle söz konusu uyumsuzluğa ilişkin başvurunun Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma alanı içinde yer alıp almadığı yönünden bir irdeleme yapılması gerekmektedir.

34. Yukarıda da belirtildiği üzere bir kimsenin "medeni hak ve yükümlülükleri"nin karara bağlanmasıyla ilgili bir yargılama usulünde Sözleşme'nin 6. maddesi uygulanabilir. AIHM, Sözleşme'nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasının "medeni" meselelerde uygulanabilmesi için ilk olarak ortada bir uyumsuzluğun bulunması koşulunu aramakta; uyumsuzluğun iç hukukta tanınmış olduğu söylenebilecek "haklar ve yükümlülükler" ile ilgili olması, bu haklar ve yükümlülüklerin de Sözleşme'deki anlamıyla "medeni" olması gerektiğini vurgulamaktadır (bkz. § 19).

35. Bu noktada devletin bir bireye, salt egemenlik yetkisini kullanarak tanıdığı hak ya da yüklediği yükümlülüklerin "medeni hak ve yükümlülük" kapsamında değerlendirilemeyeceğini belirtmek gerekir. AIHM de "medeni hak" kavramının özel bir kişi olmaktan ziyade vatandaş olmanın bir gereği olarak bireyde var olan ve özü itibarıyla kamu hukukuna ilişkin bulunan hak ve yükümlülükleri içermediğini ifade etmektedir (bkz. § 20). Askerlik ve askere alma işlemleri de devletin egemenlik yetkisinin tezahürü olan ve müdahaleye kapalı bulunan çekirdek alanını oluşturmaktadır. Bu bağlamda Anayasa'da vatandaşlık bağından kaynaklanan kamusal bir hak ve ödev olarak düzenlenen askerlik hizmetinin "medeni hak ve yükümlülük" kapsamında olmadığı hususunda tereddüt bulunmamaktadır. Bir kişinin zorunlu askerlik hizmeti yükümlüsü olup olmadığı, kimlerin bu hizmeti yerine getirmekten muaf tutulacağı ya da muafiyet koşullarının ne olacağı, bu hizmetin hangi statüde ve ne kadar süre ile yerine getirileceği, askere sevk işlemlerinin hangi yöntem izlenerek ve ne şekilde yürütüleceği, bu süreçteki uygulamaların ne olacağı gibi meseleler özü itibarıyla askerlik hizmeti yapma yükümlülüğüne ilişkin olduğundan "medeni hak ve yükümlülük" kapsamında değildir. Buna göre askerlik yükümlülüğünü konu alan ya da

"askere alma kararları"na ilişkin olan iş ve işlemler nedeniyle açılan davalardaki yargılama süreçleriyle ilgili adil yargılanma şikâyetlerinin Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma alanı dışında olduğunun kabul edilmesi gerekir.

36. Askerlik hizmetinin kişinin maddi ve manevi varlığı ya da iç hukukta korunan başka hakları üzerinde birtakım etki ve sonuçlar yaratabileceği, dolayısıyla askere alma kararından kaynaklanan bir uyuşmazlığın bu tür uzantılarının ve sonuçlarının da olabileceği tabiidir. Zira askerlik hizmeti, doğası gereği yükümlüyü bazı medeni haklarından mahrum bırakmaktadır. Bununla birlikte uyuşmazlığın "medeni hak ve yükümlülük" kapsamında kalıp kalmadığının belirlenmesi bağlamında yapılacak bir incelemede dikkate alınması gereken ölçüt, davada tartışılacak "mesele"nin ne olduğudur. Bunun tespiti için de davaya konu uyuşmazlığın "özünün" ortaya konulması gerekmektedir. Şayet -tazminat talebine ilişkin bile olsa- bir davada devletin "askere alma kararı" diğer bir anlatımla askere alma yetkisinin kullanılmasına ilişkin iş ve işlemleri değerlendirme konusu olacak ise bu uyuşmazlığın medeni hak ve yükümlülük kapsamında görülmesi mümkün olmaz.

37. Somut davada başvuruçunun askerliğe engel teşkil edecek nitelikte bir rahatsızlığının bulunduğu askere sevk sırasında idare tarafından tespit edilmesi ve askerlikten muaf tutulması gerektiği ileri sürülmektedir. Başvuruçunun, idarenin bu konudaki yükümlülüğünü gereği gibi yerine getirmemesi neticesinde rahatsızlığının tespit edilememesi nedeniyle kendisine askerlik hizmeti yaptırılmış olması olgusuna dayanmış; askere sevk sürecindeki bu uygulamaların ve sevk işleminin hukuka aykırılığından bahsetmiştir. Söz konusu davada başvuruçunun, haksız şekilde yerine getirmek zorunda bırakıldığı askerlik hizmeti süresince çalışmadığı için gelirinden mahrum kaldığını ve manevi olarak yıprandığını belirterek tazminat talep etmiştir.

38. Buna göre bireysel başvuruya dayanak davanın açılmasına sebep olan olgu, askerliğe elverişli olmadığı ileri sürülen bir kimsenin askerlik hizmeti yapmakla yükümlü tutulmuş olmasıdır. Davanın çözümünde tartışılması gereken temel mesele ise 23/5/2005 tarihli "askere alma kararı"dır. Dolayısıyla uyuşmazlığın özünün devletin askere alma yetkisinin kullanımıyla ilgili olduğu anlaşılmaktadır. Bu itibarla devletin salt egemenlik yetkisinin kullanımının tezahürü mahiyetinde olan askere alma yetkisiyle doğrudan bağlantılı görülen ve 23/5/2005 tarihli "askere alma kararı"nın tartışılmasını gerektiren bu uyuşmazlığın medeni hak ve yükümlülük kapsamında değerlendirilemeyeceği açıktır.

39. Öte yandan başvuruçunun askerlik yapmanın doğal sonuçları dışında bedensel veya ruhsal bütünlüğünün zarar gördüğüne yönelik bir iddiası da bulunmamaktadır. Tüm bu değerlendirmelere göre medeni hak ve yükümlülük kapsamında yer almayan askerlik hizmeti yükümlülüğüne ilişkin olduğu anlaşılan uyuşmazlığın Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma alanı dışında kaldığı sonucuna varılmaktadır.

40. Açıklanan nedenlerle başvurunun diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmesizin *konu bakımından yetkisizlik* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun *konu bakımından yetkisizlik* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde BIRAKILMASINA
18/10/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ